

Serikali kuanzisha kampeni chanjo wanyama wafugwao

Na Christina Haule, MOROGORO

WAZIRI wa Mifugo na Uvubi, Abdallah Ulega (pichani), amesema serikali inatarajia kuanzisha kampeni ya lazima ya chanjo kwa wanyama wafugwao nyumbani.

Amesema hatua hiyo itasaidia kupunguza au kuondoa hatari ya asilimia 70 ya magonjwa ya milipuko kwa binadamu yanayotoka kwa wanyama.

Waziru Ulega alisema hayo jana alipotembelea Hospitali ya Taifa ya Rufani ya Wanyama Iilyoko Chuo Kikuu cha Sokoine cha Kilimo (SUA) wakati wa maadhishimo ya 18 ya kumbukizi ya Hayati Edward Moringe Sokoine yanayofanyika chuongi hapo kuanzia jana hadi lujumaa.

Alisema kwa sasa nchi inapaswa kuingia kwenye kampeni ya kuchanja mifugo ya kufugwaa itakayosaidia kupunguza magonjwa ya milipuko kutoka kwa wanyama kwenda kwa binadamu.

Ulega alisema kuna umuhimu mkubwa wa kuzingatia sera ya kuchanja kwa wanyama wafugwao kama ilivyo kwa binadamu kwa sababu karibu asilimia 70 ya magonjwa ya binadamu yanatoka kwa wanyama hasa wanyamapori ikiwamo Corona, Murburg, Kimeta, homa ya mgunda.

Alisema kampeni ya kuchanja pia itasaidia kutoa ajira za muda mrefu na mfupi kwa wataalamu wa wanyama walioko nchini sambamba na vijana wanaosoma kwenye vyuo mbalimbali kutumia nafasi hiyo kujifunza kwa vitendo na nchi kupata wataalamu wengi zaidi wa masuala ya wanyama.

Aldha, Ulega alisitiza vijana na wawekezaji nchini kuhakikisha wanajikita katika kilimo cha majani ya malisho ya mifugo kwa ajili ya biashara hasa majani aina ya Alpha-kutokana na majani hayo kuwa na masoko zaidi ya ndani na nje ya nchi ikiwemo nchi ya Saudi Arabia.

Akizindua maadhisho hayo, Ulega alisema serikali imelenga kuwahamasisha vijana kuijhishwa na shughuli za ufugaji kibashara kwa kuanzisha vituo atamizi vinane kwa ajili ya vijana, huku ikipanga kuongeza vingine vinane kwa mwaka ujao wa fedha 2023/24 sambamba na kuwezesha kampuni ya Ranchi ya Taifa (NARCO) kuzalisha chakula bora cha mifugo, kuzalisha ndama bora na kuboresha majike wazazi.

Alisema ikiwi vijana watajiunga na shughuli za ufugaji kibashara itawasaidia sababu malighafi katika viwanda vya nyama nchini, itakuwa imeongezeka na kutoa fursa ya kujajiri na kisha kuchangia katika maendeleo ya Taifa.

Aldha, alitoa wito kwa sekta binafsi na washirika wa maendeleo kuendelea kujitokeza na kuunga mkono katika kuwawezesha vijana kushiriki kwenye shughuli za kilimo kwa kutoa msaada wa hali na mali ikiwemo mitaji ya fedha, vitendeakazi, mafunzo na teknolojia zitakakozwawezesha kushiriki katika kilimo kwa tija na ufansi.

Mkuruge
Compan
wa kibia

M bi

Na Augu

MBUNGI
Luhaga
mikakati
tokomez
wizi wa
afya nch
chukuliv
waliobai
dhirifu v
dawa na

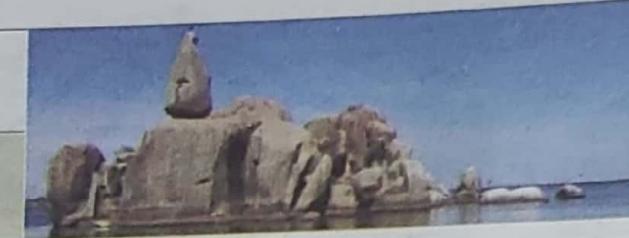
Akiuliz
jana, M
serikali
gani kwa
jihusisha
fedha ki
kwa mv
wizi huo

"Tathru
na Wiza
ba, 2021
83 za d
afya zil
Je, serik
gani kw
bao wan
huo,"alih

Alisem
kusamba
faa tiba
Dawa (M
na inate
bikizo ya
ya Sh. bi
wa Sh. bi
serikali i
kuwezes
uwezo m

Akijibu
Naibu W
Godwin,
suala la k
na ubadh
afya si la
ni la watt

Dk. Mo
ti inayot
kali katik

*Waomba kikosi maalumu kudhibiti uvuvi haramu *

Na Rose Jacob, UKEREWE

BAADHI ya wananchi wilayani Ukerewe mkoani Mwanza, wameiomba serikali kupeleka kikosi maalumu kwa ajili ya kukabiliana na uvuvi haramu.

Wamesema wanaohusika ni baadhi ya watu wakiwamo viongozi wa ngazi mbalimbali hali inayosababisha upungufu wa samaki.

Walieleza hayo kwa nyakati tofauti baada ya kupigwa marufuku kwa baadhi ya mitego inayotumika kinyume cha sheria katika Ziwa Victoria yakiwamo makokolo.

Makokolo hayo yamekuwa yaki-kamatwa na kufikishwa pungufu katika maeneo husika kutokana na wamiliki wake kuwa mionganoni mwa viongozi wa ngazi mbalimbali serikali.

Wanaohusika ni baadhi ya watu wakiwamo viongozi wa ngazi mbalimbali hali inayosababisha upungufu wa samaki.

Mkazi wa Nansio, Suzaba Mafuru: "Tunaiomba serikali kuwachukulia hatua kali watumishi wa umma wanaojihusisha na vitendo vya uvuvi haramu maana wao wamekuwa chanzo cha hali hiyo kuwa endelevu, vifaa vikikamatwa kwa ajili ya kuteketezwa wanatunza na kupeleka vichache na uvuvi huo unaendelea ni bora kiwepo kikosi maalumu ambacho kitakuwa msaada juu ya tatizo hili."

Aidha waliiomba serikali kuwa na utaratibu wa kuwahamisha kila baada ya muda watumishi wa sekta ya uvuvi kutokana na viongozi wa idara hizo kuyazoea mazingira baada ya kutumika maeneo husika kwa kipindi kirefu.

Nao baadhi ya madiwani wa hal-mashauri hiyo wakizungumza wakati wa kikao cha kawaida walisema hali ya udhibiti uvuvi haramu bado iko

chini hivyo kuishauri serikali itengete watu maalumu watakao pambana na suala hilo.

"Maofisa uvuvi wamezidiwa na jukumu hilo hivyo kusababisha uvuvi haramu, unaoua samaki wachanga na mazalia ya samaki ambayo yaktoweka yataleta shida ya uchumi kwa wananchi na serikali kwa ujumla maana hiki ndicho chanzo chetu kikuu cha uchumi," alieleza Diwani John Ndaro.

Mwenyekiti wa halmashauri hiyo, Joshua Manumbu, alisema Chama Cha Mapinduzi (CCM) na serikali wawe nguzo kuu ya kupambana na uvuvi haramu na kueleza kuwa kuna baadhi ya viongozi wanamiliki makokolo.

Alisema baadhi ya viongozi hao wamewapa ndugu zao makokolo, wanayatumia katika uvuvi.

N
K
n
Z
Z
K

Na Vi
BARA
Mazir
gozi v
fuata
wataf
Hat
fanyil
shugh
stareb
kiwar
hapa

Wizara yakanusha nyama kuua watu watatu Rombo

Na John Nditi,
Morogoro

WIARA ya Mifungo na Uvuvi imesema vifo vya watu watatu vilivyo tokea katika kata ya Kisale Msaranga wilayani Rombo katika Mkoa wa Kilimanjaro havina uhusiano na ulaji wa nyama.

Katibu Mkuu wa Wizara hiyo, Profesa Riziki Shemdoe alisema mjini Morogoro baada ya kusaniwa kwa mashirikiano kati ya taasisi 11 zilizochini ya wizara hiyo na Chuo Kikuu cha Sokoine cha Kilimo (SUA).

Profesa Shemdoe aliwaeleza waandishi wa habari kuwa baada ya kuri-potiwa na vyombo vya habari kuwa watu hao walifariki dunia baada ya kula chakula msibani, timu ya wataalamu wa Kanda ya Kaskazini kuititia vituo vyake vya maaba-

ra ya veterinari Tanzania (TVLA) vilichunguza suala hilo.

"Taarifa tuliyonayo waliyotupatia wataalamu wetu ni kwamba vifo vile havina uhusiano wowote na ulaji wa nyama kama iliyoelezwa," alisema Profesa Shemdoe.

Alisema tayari wenzao wa idara ya afya wamechukua sampuli kwa wale wanaojisikia vibaya ili kufanya utaratibu wa kuchunguza kina-choendelea.

Hivi kari-buni kulikuwa na taarifa za watu watatu wakazi wa kata ya Kisale Msaranga, Wilayani Rombo mkoani Kilimanjaro kufariki dunia muda mfupi baada ya kula chakula msibani.

Taarifa zilidai kuwa kabla ya vifo hivyo watu hao waliharisha, walitapika, walitokwa na makamasi yenye damu na walisikia mau-mivu ya mgongo na kichwa.

HABARI LEO UK 17.

Na John Nditi, Morogoro

WAZIRI wa Mifugo na Uvuuvi, Abdallah Ulega amesema chanjo kwa mifugo sio la hiari tena, bali ni lazima ili kudhibiti magonjwa yanaoambukiza kutoka kwa wanyama kwenda kwa binadamu.

Pia, ameleeza kuwa hatua hijo itaongeza mauzo ya nyama nje ya nchi kutoka tani 12,000 za sasa na kufikia tani 50,000 hadi 100,000 kwa mwaka.

Ulega alisema hayo juzi katika hotuba yake ya ufun-guzi wa kumbukizi ya 18 ya Hayati Edward Moringe Sokoine ya kutimiza miaka

Ulega: Chanjo kwa mifugo si hiari, ni lazima

39 tangu kifo chake kili-chotokea Aprili 12, mwaka 1984 eneo la Wami Ruhindo, wilayani Mvomero, mkoani Morogoro.

Chuo Kikuu hicho kilisongeza mbele maadhimisho ya kumbukizi yake kutoka Aprili 12, mwaka huu na kupangwa kuadhimishwa kuanzia Mei 23 hadi 26, mwaka huu.

Ulega alisema asilimia 70 ya magonjwa ya binadamu yanatoka kwa wanyama na hasa wanyamaporı.

Alisema ili kukabiliana na changamoto hizo upo umuhimu wa kuchanja wanyama hasa wale wanafugwa.

"Ndiyo maana kwa sasa tunakwenda na ule mka-kati wa lazima ya kuchanja"

alisitiza Ulega

Alisema kutokana na changamoto hiyo Chuo Kikuu cha Sokoine cha Kilimo (SUA) kupitia Hospitali yake ya Rufaa ya Taifa ya wanyama imekuwa ikihakikisha inafanya tafiti nyingi ili kukabiliana na magonjwa hayo kwa kushirikiana na serikali.

Alisema Chuo Kikuu

hicho kimekuwa na mchango mkubwa katika kukabiliana na magonjwa yanayoibuka kwa wananchi kutokea kwa wanyama na hivyo serikali haina budi kuchukua hatua za kuwakinga binadamu pamoja na wanyama wenye.

Kwa mujibu wa Ulega katika kukabiliana na chan-gamoto hizo zinazoitokeza

nchini, serikali imeweka sera nzuri ya Afya Moja.

Alisema ni muhimu kwa wataalamu na viongozi wa serikali na taasisi nyingine kusimamia kikamilifu mpango wa afya moja ili kuzuia na kuthibiti magonjwa hayo kutoka kwa wanyama kwenda kwa binadamu.

Kwa upande wake, Makamu mkuu wa Chuo cha SUA, Profesa Raphael Chibunda alisema kwa sasa wanao ushirikiano na Maabara ya Taifa ya Mifugo na maabara zilizopo wanafanya kazi kwa karibu za utafiti wa magonjwa ya wanyama na kutoa majibu.

Conkoli kuuvalo mazinoira hora ya vinajii

Livestock vaccination made mandatory *

From DAILY NEWS
Reporter in Morogoro

LIVESTOCK vaccination is now mandatory, the government has announced as part of measures to prevent transmission of zoonotic diseases.

The Minister for Livestock and Fisheries, Abdallah Ulega, said in Morogoro yesterday that apart from preventing transmission of zoonotic diseases, mandatory vaccination would also help to boost annual meat ex-

ABDALLAH Ulega

port from the current 12,000 tonnes to between 50,000 and 100,000 tonnes.

"Vaccination is a crucial step in the prevention of infections in both the people and animals," said the minister at the beginning of the 39th death anniversary of former prime minister, Edward Sokoine, who passed away on April 12, 1984, in Wami Ruhindo, Mvomero District, Morogoro Region.

According to him, ani-

mals, especially wildlife, are the reason for roughly 70 per cent of human ailments.

Mr Ulega added that vaccination aids in triggering an immune response without actually transmitting the disease.

He stated that the Sokoine University of Agriculture (SUA) has continued to make efforts to ensure that it carries out several studies to address animal ailments in partnership with the government

through its Animal Referral Hospital.

torial disease that affects humans and animals.

Mr Ulega said zoonotic diseases caused by animals include the Marburg Virus Disease (MVD), an anthrax disease that affects cows, donkeys, sheep, goats and horses), people can get sick with anthrax if they come in contact with infected animals or contaminated animal products.

In addition to that, another disease is leptospirosis, a bac-

terial disease that affects humans and animals.

He said the government has put in place the One Health approach as a major strategy of disease control and prevention as it emphasizes the relatedness of human, animal, and environmental health as well as the importance of trans-disciplinary efforts to control emerging pandemic threats.

He said the ministry has

a mission to conduct a cam-

paign to vaccinate livestock in the country and to coordinate the vaccination of livestock throughout the country in accordance with the calendar.

More than 200 SUA students will participate in the immunisation campaign and travel throughout the country to carry out the task, which will go beyond their practical training and allow them to contribute to their country, according to Ulega.

For his part, Prof Raphael

Tihelwa Chibunda, Vice-Chancellor of SUA, stated that their laboratory closely works with the Tanzania Veterinary Laboratory Agency (TVLA) to investigate animal ailments and propose solutions.

According to him, the university's laboratory at the SUA animal referral Hospital receives parasite samples from TVLA and the two organisations work together to diagnose the issue there.

Relief as lion

